

Tájékoztató a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara fegyelmi ügyeiről a MISZK küldöttgyűlésének

Az igazságügyi szakértőkkel szemben két eljárásrend alapján lehet fegyelmi eljárást indítani. Az egyik a 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.) a másik a 2013. évi CLXV. törvény, a Panasztörvény.

A Szaktv. alapján fegyelmi eljárás kezdeményezésére a MISZK elnökön, elnökségen, felügyeleti szervén túl csak a Bejelentő jogosult. Bejelentőként csak az igazságügyi szakértő eljárásával érintett, az alapeljárásban részt vevő személy nyújthat be kérelmet a fegyelmi eljárás kezdeményezése iránt.

Panasztörvényi panaszt "bárki" benyújthat. Ez a statisztikai adatokon is jól látható s miután a panasztörvényi panasz esetében nem kell előzetesen befizetni az 50.000.-forint fegyelmi eljárási díjat-FED (kvázi ingyenes és anyagilag kockázat-mentes eljárás-vesztesség esetén is a panaszosnak az eljárás) valamint a Szaktv. szerinti szigorú tartalmi és formai feltételnek se kell megfelelni, azaz egy papírfecni is benyújtható a panasz, sokan próbálkoznak ezzel az eljárással. A panasztörvényi panaszt a fegyelmi ügyekért felelős elnökhelyettes fogadja, előkészítés után nyújtja be döntésre az Elnökségnek. Az elnökség vagy nem látja kellő mértékben megalapozottnak a gyanút a fegyelmi eljárás kezdeményezésére és a panaszt elutasítja, vagy megalapozottnak látja és az Elnökség kezdeményezi a fegyelmi eljárás megindítását. Ebben az esetben a Fegyelmi Bizottság elnöke köteles kijelölni az illetékes fegyelmi tanácsot.

Az alábbi statisztikai adatok mutatják, hogy folyamatosan növekszik a panasztörvényi panaszok száma. Az Elnökség annak érdekében, hogy ne gyakorolják visszaélészerűen a panasztörvényi panasz nyújtotta lehetőségeket, gyakorlatát szigorította a legutóbbi hónapokban. Azon panaszosok esetében akik személyükben a Szaktv. szerinti bejelentői pozícióban vannak, az Elnökség nem kezdeményezi a fegyelmi eljárás megindítását, a panaszt elutasítja és a Szaktv. szerinti eljárás lehetőségére felhívja a panaszos figyelmét. Ez a gyakorlat találik az IM illetékes osztályának egyetértésével.

A különböző hatóságok, így a bíróságok is, nincsenek bejelentői pozícióban, panasztörvényi panaszai az esetek túlnyomó többségében megalapozottak, így esetükben kevés kivétellel az Elnökség javasolja a fegyelmi eljárások indítását panaszai alapján.

A 2017. "csonka" évet a következő főbb számok jellemzik:

110 db ügyet "kezeltünk" 2017. évben. Ebből panasztörvényi panasz beadvány 55 db volt, 20 db fegyelmi eljárást kezdeményeztek.

A 2018. évi, immár teljes évben a számok a következők:

167 db ügyet kezeltünk, ebből panasztörvény szerinti panaszügyünk 94 db volt, közvetlen fegyelmi panasz ügyünk 73 db volt.

A 2019. év statisztikai számai:

204 ügyet kezeltünk, ebből panasztörvény szerinti panasz ügyszáma: 128 db.

- Ebből hatóság 16 esetben kezdeményezett panaszt, melyből 13 fegyelmi eljárás indult, 3 esetben nem indult fegyelmi eljárás.
- Egyéb bejelentőktől 112 panaszbejelentés érkezett a Kamarához, ebből 13 fegyelmi eljárás indult.

2019. évi összes fegyelmi eljárás indításának száma: 76 db

- Ebből 13 ügy hatósági bejelentés alapján, panaszból indult meg (lásd panaszban)
- 13 esetben panaszbejelentés (nem hatósági) alapján indult meg a fegyelmi eljárás.
 - Hatóság 6 esetben kezdeményezett önállóan fegyelmi eljárást.
 - 6 esetben etikai eljárás kezdeményezése került átitkításra fegyelmi eljárás megindítására.

- Egyéb bejelentőktől 38 fegyelmi eljárás kezdeményezés érkezett.

2020. évi első félévi összes panasztörvényi panaszügy száma: 66 db

Elnökségi előterjesztésre 14 ügy került, melyből az Elnökség 8 esetben kezdeményezett fegyelmi eljárást, 5 esetben nem kezdeményezett, 1 folyamatban van.

Hiánypótlás 18 esetben kértünk, ebből 1 esetben indult eljárás, 3 esetben még nem járt le a hiánypótlási határidő, 14 esetben elutasítottuk hiánypótlás nem teljesítése miatt.

Átiktatva etikai vizsgálatra 2 ügy.

2020. évi első félévi összes fegyelmi eljárás kezdeményezése 44 db

Ebből elnökségi kezdeményezésre 23 fegyelmi eljárás indult (ebből 11 a vadkárás, 2 etikai ügyből került elnökség elé)

Egyéb Bejelentőtől érkezett kérelem alapján 6 esetben indult fegyelmi eljárás.

7 kezdeményezést utasítottunk el hiánypótlás nem teljesítése miatt.

Szerencsére a kezdeti drasztikus ügyszám növekedéshez képest csökkent a kezdeményezett ügyek növekedési üteme, 2018-hoz képest a 2019. évi növekedés "csak" 22 %-os. A 2020. évi "indítás" sajnos borzasztóan erős volt, ám ennek egy része egy tömeges panasz-áradat a vadásztársaságok részéről, amelyek korrekt lezárása után reményeink szerint tisztázódnak és nyugvópontra jutnak a vadkár-eljárással kapcsolatos panaszok és problémák. A járványveszély/vészhelyzet időszakában érzékelhetően visszaesett a panaszok száma is, ám összességben sajnos trendjében még mindig dinamikus növekedés tapasztalható a panaszok számában. A vészhelyzeti visszaesés mellett is látható, hogy a 2020. év "erősebb" lesz, mint a 2019. év.

A hatalmas mértékű növekedésnek a következő főbb okait látjuk:

Jelentősen megnőtt a különböző hatóságok panaszainak száma a szakvélemények csúszása miatt. A hatóságok egyre gyakrabban és egyre rövidebb idő múltán jelzik a Kamarának, hogy a szakértő nem tett eleget időben a szakvélemény leadási kötelezettségének. Míg kezdetben ez az idő akár jóval meghaladhatta az egy évet és akár többszöri bírságolást követően "szakadt el a hatósági cérna", ma már nem feltétlenül előzi meg bírságolás a bejelentést és akár rövidebb idejű csúszás miatt is panaszt tesznek. Miután a 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.) nem teszi lehetővé a mérlegelést, akár egy nap nem igazolt határidő túllépés is jogilag megalapozhatja a fegyelmi vétséget.

A Szaktv. szakértői intézetek és intézmények szakértői esetében is lehetővé tette a fegyelmi felelősségre vonást, akiket e tekintetben a többi szakértővel azonos elbírálás alá vont. Miután a szakvélemény leadási határidő túllépését nem csak a kirendelő Hatóság, hanem a Bejelentő státuszú felek bármelyike megpanaszolhatja, ahogy azt a tavalyi beszámolóban jeleztük, ezt a fegyelmi eljárási okot "felfedezhetik" a panaszosok. Igazolhatom, ez megtörtént, ma már rendszeresen előfordul egyik fegyelmi okként a szakvélemény leadásának késése a nem hatósági panaszosok részéről is. Ahogy jeleztük, ebben az esetben akár visszaélésszerű alkalmazására is van sajnos esély, miután akár már néhány napos nem igazolt késedelem esetén is benyújtható a panaszolt szakértővel szemben.

A hatósági kirendeléssel induló, igazságügyi szakértőt/szakvéleményt megpanaszoló eljárásokban immár zökkenőmentesen folyik a hatósági képviselők delegálása az eljáró tanácsokba.

Időnként azt tapasztaltuk, hogy a nem is annyira titkolt jogalkotói szándék, miszerint ne kerülhessen sor a vétkes szakértő elvetlen mentegetésére s ennek lenne "revizora" a hatósági képviselő, visszájára fordul. Néhányszor volt rá példa Bejelentő által indított ügyekben, hogy a fegyelmi vétség megállapításánál a fegyelmi tanácsban a kamarai tagokkal ellentétben a fegyelmi vétség megállapítása ellen szavaztak a hatósági képviselők.

Az első időszakban az új Szakv fegyelmi eljárásra vonatkozó részeit kevésbé ismerték a panaszosok, így olyan ügyek is az etikai bizottságnál landoltak, melyek az új Szaktv szerint fegyelmi eljárásban kellett volna intéződjének. Láthatóan a panaszosok megismerték a Szaktv. fegyelmi eljárásra vonatkozó részeit és igyekeznek azzal élni. Nyilván az előző törvényhez képest jóval szélesebb támadási felületet nyújt az a körülmény, hogy a fegyelmi vétség elkövetésének lehetőségét a Szaktv. olyan tágra nyitotta, amilyenre gyakorlatilag csak lehetséges.

"A Szaktv. 93. § (1) Fegyelmi vétséget követ el az az igazságügyi szakértő, aki az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységére vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok, kamarai szabályzatok – ide nem értve az igazságügyi szakértők etikai kódexét – és határozatok rendelkezéseit szándékosan vagy gondatlanul megszegi."

Nyilván nem egyszerű meghatározni, hogy mik/melyek azok a jogszabályok, amelyek a szakértő tevékenységére "vonatkoznak", azonban még a Szaktv. is tartalmaz egy sor előírást a szakértő tevékenységére. Így például a határidő betartására, a szakvélemény tartalmi és formai kelleikre vonatkozóan egy sor részlet-szabályt ír elő. Ezek megszegése akár eredményezhet fegyelmi vétséget is. Még kevésbé nehezen fogható a "szakmai szabály" fogalma, miután az nem definiált, így a fegyelmi tanácsok egyelőre nem tettek kísérletet annak fogalmi tisztázására, szerencsájukra az eddigi panasz-beadványok se tették azt feltétlenül szükségessé számukra. Látható viszont, hogy egyre több az olyan panasz beadvány, amely a "tevékenységre vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok" megsértését panaszolja. Ezek kezelését az ügyek nagy részében megkönnyíti, hogy a Szaktv. továbbviszi azt a megelőző szabályozást, hogy a hatósági kirendelésre indult szakértői ügyekben kötelezően fel kell függeszteni a fegyelmi tanács eljárását, amíg az ügyet jogerősen lezáró határozat meg nem születik. Ha pedig megszületett a jogerős határozat, a szakvélemény szakmai tartalma már nem vizsgálható a fegyelmi tanács által. Azaz a Szaktv. továbbra se engedi, hogy azokat a szakvéleményeket, amelyekre a Hatóság döntését alapozta, fegyelmi eljárásokkal meg lehessen "dönteni." Mindenesetre növekvő számú ügyben panaszolják a tevékenységre vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok megsértését, amely egyre bonyolultabbá teszi az ügyek egy részét. Különösen az ilyen ügyekben egyáltalán nem ritkaság az akár több tucat irat melléklet, amely extrém módon megnöveli az FB elnök és az ügyet tárgyaló fegyelmi tanács munkaterhét.

Vannak szakterületek, amelyeken a szakértők számához képest kiugróan magas az indított panaszok száma. Ez például a pszichológusok esetében a legszembetűnőbb, bár az utóbbi időben ehhez felzárkóztak a vadkár- szakértők, illetve a haszonbérleti díj meghatározást végző szakértők.

Az elvben 15 fős Fegyelmi Bizottság mellett a kamarai tagozatok által delegált 5-5 fegyelmi tanács tag segíti a fegyelmi munkát. Egyre gyakrabban van arra igény, hogy a tagozati elnököktől olyan igazságügyi szakértő eseti delegálását kérjük, akinek szakmai kompetenciájával a "delegált" tagok nem rendelkeznek. Szükséges esetben egy-egy ügyben szakmai kérdésben a tagozat-tagozati elnök véleményének a kikérésére is sor kerül. Segítségük értékes az ügyek előkészítése és korrekt tanácsai elbírálása során. Itt és most emiatt szeretnénk számukra tolmácsolni az Elnökség és a Fegyelmi Bizottság köszönetét.

Ritkán, de már többször előfordult, hogy olyan "szakértőt" panaszoltak meg, akiről kiderült, hogy nem bejegyzett igazságügyi szakértő, hanem "csak" eseti szakértő. Ebben a néhány ügyben érdeklődésünkre kiderült, hogy nincs "alávetési nyilatkozat" amely viszont szabálytalan a kirendelő hatóság részéről is.

Tovább gyarapodtak az olyan ügyek, amelyben igazságügyi szakértők panaszolnak be igazságügyi szakértőket. Nyilván ezek a legkényesebb ügyek, az ilyen ügyekben gyakran "forró krumpliként" dobálják az ügyet a fegyelmi tanácsok elnökei és tagjai, különösen szembeütővé válik ez a helyzet, ha

valamelyik kamarai vezető a panaszolt szakértő. A Fegyelmi Bizottságnál eddig se volt döntési szempont, hogy ki, milyen kamarai potentát a panaszolt szakértő. Másik oldalról viszont a legkevésbé sem releváns szempont az sem, hogy a szakértőt mekkora, akár állami/hatósági hatalmasság "panaszolja meg." Vannak tanácsok, akik keze nem remeg ilyen esetekben sem, döntésükben csak a jogszabályoknak megfelelés vezeti őket. Néha viszont egyes tanácsok túlestek a ló túlsó oldalára. A függetlenséget oly kiterjesztően értelmezték, amellyel eljutottak oda, hogy a jogszabályok se kötik döntésében a fegyelmi tanácsot. Ez nyilvánvalóan helytelen értelmezés, a jogorvoslati eljárásban a Bíróság egy-két ilyen ügyet visszafogozott a "startvonalra".

A törvényesség betartása és a tisztességes eljárás az, amely a kötelező iránytű. Bár formailag az FB elnöke felel a Fegyelmi Bizottság munkájáért, a fegyelmi tanács kijelölését követően gyakorlatilag eszköztelenné válik az FB elnök, így nincs lehetősége a Fegyelmi Tanácsot, annak elnökét "visszahívni, leváltani" még akkor sem, ha például hónapokat csúszik az ügy tárgyalásával, lezárásával. Az FB elnöke még annyira sem rendelkezik eszközökkel, mint egy bírósági vezető, aki szankcionálni tudja a határidők semmibe vételét. A Szaktv. módosítása során e helyzetet érdemes lenne orvosolni, megfelelő garanciák mellett legalább a határidők meghatározott mértékű átlépése esetén módot kéne adni az FB elnöknek új tanács/tanács elnök kijelölésre.

Az Elnökség és a fegyelmi tanácsok következetes álláspontja, hogy a Szaktv. előírásait nem azért hozták (nem vonatkozik arra tényállásra), hogy a Kamara tisztségviselőit fegyelmi büntetéssel sújtsák tisztségviselői munkájuk során vélt vagy akár valós mulasztás miatt.

A hatalmas ügyszám, bonyolultabbá váló ügyek, a Fegyelmi Bizottság tagjainak egyéb szakmai leterheltsége okán az ügyek tárgyalása több esetben komoly késedelmet szenvedett. Az FB tagjainak értelemszerűen Fegyelmi tanács elnöki teendőket kéne ellátnia. Az FB - nek viszont a tapasztalatok alapján továbbra is csak egy része alkalmas maradéktalanul fegyelmi tanácselnöki teendők ellátására. A következmény így az, hogy az a néhány FB tag, aki valóban közel hibátlanul "viszi" az elnöki teendőket, aránytalanul sok megbízást kap. A határidőket nem betartó elnököt az a "büntetés" éri, hogy nem kap kijelölést fegyelmi tanács elnökének, így a "jutalom" a "húzó" elnököknek a még több munka. A valóban komoly munkateher miatt elmúlt egy évben többen adták vissza megbízatásukat, amikor egyértelművé vált számukra, mennyi (dicsérettel nem igazán, viszont annál több stresszes) munkával jár számukra a "megtiszteltetés." Jelenleg az időközi FB-tag választást követően is már újra alacsonyabb a létszámunk (15 fő helyett 12), mint a szükséges, emiatt új tagok választására is szükség van/lenne.

A fegyelmi területen vannak eredményeink, úgy vélem, a korrekt, részrehajlástól jellemzően mentes működés az egyik legfontosabb eredmény. Néhány éve még újságcikkben is "kiszerveztették", hogy a Kamara (akkori) etikai bizottságai a "holló hollónak nem vájja ki a szemét" elvet érvényesíti, akkor még pénzbüntetés kiszabására se került sor évekig. Nyilván nem egy örvendetes fejlemény, de pénzbüntetés kiszabása mellett felfüggesztés, sőt kizárás büntetés kiszabására is sor került az elmúlt évben. Szakértői intézet vezetőjével szemben is sor került fél éves felfüggesztés büntetés kiszabására. Nyilván nem az a cél, hogy a lehető legsúlyosabb büntetéseket hozzák meg a tanácsok, a cél az, hogy korrekt, fegyelmi vétséggel arányos büntetés szülessen, illetve ahol nem állapítható meg fegyelmi vétség, ott a panasz mielőbb elutasításra kerüljön.

Kétség nem fér hozzá, van, ami védhetetlen a szakértő oldaláról, mert más oldalról a Kamara, a túlnyomó többség, a korrekt szakértők tekintélyét, társadalmi megítélését rombolja, amely nem megengedhető.

Ügyeink jelentős számban rendben, többé-kevésbé időben kerülnek elintézésre. Voltak "bedugult" ügyeink, amelyre az érintett fegyelmi tanács elnökének önkéntes lemondása és új tanácselnök kinevezése lett a megoldás. Ezek az ügyek új tanácshoz - elnökhöz kerültek. Olyan rövid eljárási határidők vannak a Szaktv.-ben a tanácsok számára is, amely alatt a nem jogász végzettségű, társadalmi állású elnökök/tagok képtelenek egy-egy bonyolult, akár több száz iratoldalas ügyet elbírálni. A nagyobb kockázattal járó fegyelmi ügyekben egyre gyakoribb, hogy a panaszos és a panaszolt szakértő egyaránt ügyvéddel vesz részt. Több ügyünket a bíróság által kifogásolt eljárási hiányosságok miatt kell újra tárgyalnunk, olyan ügyeket is, amelyben az érdemi döntés nagy valószínűséggel helyes, ám eljárási hibák miatt a jogi képviselők eredménnyel "jogászokdták szét" az eljárást. Emiatt az ügyvédi segítség

erősítése nem elkerülhető a zömmel laikus tanácsok mellett. Egyre több a szakértő tevékenységére vonatkozó jogszabály, szakmai szabály vélt megsértése miatt indított ügy, amelyek az átlagosnál jóval nagyobb szakmai hozzáértést tételeznek fel a tanács/vizsgálóbiztos részéről.

Új "támadási felületek" is nyíltak, már megjelentek a panaszokban a GDPR megsértésére vonatkozó érvelések.

Úgy véljük, a Fegyelmi Bizottság hatalmas munkát végzett, különösen sokat tettek a korrekt működésért a határidőket tartani igyekvő kollégák.

A Küldöttgyűlés annak idején döntött a 4.000.-Ft/óra költségtérítés tekintetében, amelyet az etikai/feyelmi bizottságok tagjai az ügyek intézésére, tárgyalására fordított idő után kaphatnak. Bár nyilván érezhető, ez a díj továbbra sem a meggazdagodás biztos útja, mégis legalább kárenyhítésként hozzájárult a helyzet valamelyes normalizálásához. A költségek elszámolása ma már rendezett mederben halad, az időnkénti költség "megfutasokat" az FB-elnök ellenjegyzési kötelezettsége (nem mindig közmegelegedésre) de igyekszik megfelelő mederben tartani. Nem szem elől téveszthető, hogy a költségeket vagy a Kamara, vagy az elmarasztalt szakértő viseli végső soron, a Bejelentő maximum a FED összegét, az 50.000.-forintot bukhatja. Volt már 600.000.-forint fölötti költségű eljárás is a Kamarában. Ha ezt az elmarasztalt szakértőnek kell megfizetnie, az felérhet egy tripla pénzbüntetéssel, ha a szakértő nem kerül elmarasztalásra, a Kamara, azaz valamennyi szakértő fizeti a tagdíjaiból, költségátalányból. Az FB-elnök be kellett vállalja a "megfutas", álláspontja szerint nem indokolt mértékű költségek kordában tartását az érintett FB-tagok ellenérzései mellett is.

Új helyzetet teremtett a koronavírus miatti járvány. Miután az FB illetve a tanácsok számos tagja több szempontból veszélyeztetett csoportba tartozik, törekszünk a digitális, személyes tárgyalást nem igénylő eljárásra. Ahol ez bármely okból nem lehetséges, ott FB-elnökként nem vitattam és nem kifogásoltam az eljárás szünetelésére vonatkozó fegyelmi tanácsi döntés meghozatalát a veszélyhelyzet elmúltáig. Kétség nélkül nyomós érdek szól a fegyelmi eljárások határidőinek betartásához, ám az emberi életek megóvásánál fontosabb körülmény nincs. A MISZK Elnöksége ilyen értelmű döntést hozott, a vészhelyzeti intézkedések enyhítésével a személyes tárgyalást igénylő ügyeket újra előveszik a fegyelmi tanácsok.

A következőkben az IM számára 2020. januárban megküldött javaslat-sorral szeretném a Tisztelt Küldöttgyűlést a Szaktv. fegyelmi ügyekben javasolt módosításairól tájékoztatni. Választ idáig nem kaptunk, ám javaslataink immár az IM-nél vannak:

"A "rendszerbeli anomáliák" megszüntetésére vonatkozó javaslatok vonatkozásában:

- Az FB-taggal/feyelmi tanács elnökkel kapcsolatos esetleges fegyelmi eljárás vonatkozásában az Elnökség álláspontja, illetve ilyen ügyben már eljáró fegyelmi tanács döntése az, hogy a Szaktv. fegyelmi vétségre vonatkozó szabályait a tisztségviselőként végzett tevékenységre nem rendelte alkalmazni a Jogalkotó. Az Elnökség egy ízben az Elnökség egyik tagjával szemben érkezett Panasztörvény alapján benyújtott panaszt utasította el, amelyet a Szaktv.-ben és kamarai szabályzatban előírt tisztségviselői kötelezettség késedelmes teljesítése miatt nyújtottak be. Másik esetben a Fegyelmi Bizottság két tagjával szemben kezdeményezett fegyelmi eljárást zárt le az ügyekre kijelölt fegyelmi tanács azzal a megállapítással, hogy a Szakt. előírásai a panaszolt tisztségviselői mulasztás esetében nem alkalmazhatók. A jogi képviselővel eljáró Panaszos nem fordult Bírósághoz, így a jogerős döntések alapján az eljárások megszüntetésre kerültek.

Szaktv. 93. § (1) Fegyelmi vétséget követ el az az igazságügyi szakértő, aki az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységére vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok, kamarai szabályzatok – ide nem értve az igazságügyi szakértők etikai kódexét – és határozatok rendelkezéseit szándékosan vagy gondatlanul megszegi.

Részlet a Szaktv. indoklásából:

" A Javaslat a HARMADIK RÉSZ elején etikai eljárás helyett fegyelmi eljárásról szól. A Javaslat egyértelművé teszi, hogy ebben az esetben nem etikai kérdésekről, hanem **a szakértői hivatás szabályainak megszegéséről van szó.** "

Az Elnökség és a hivatkozott két ügyben az eljáró Fegyelmi tanács úgy vélte, hogy a kamarai tisztségviselői mulasztás nem tartozik e körbe, nem képez fegyelmi vétséget, annak következménye a választásokkal/visszahívással reparálható. Mindezek miatt nem vitatva, hogy nevezett volt FB-tag minden határon túlmenően mulasztotta el fegyelmi tanács elnöki kötelezettségeit, fegyelmi felelősségre vonásának kezdeményezésére kamarai hatáskörben a jelenlegi szabályozás alapján nem láttunk jogi lehetőséget. A Szaktv. fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályozása alapján a legkisebb mulasztás, határidő túllépés esetén a fegyelmi eljárásra megnyílik a lehetőség. Egy olyan joggyakorlat kialakulása, amelyben a tisztségviselők fegyelmi eljárásnak (öt év alatt két eset után a harmadiknál már a szakértői körből kizárás fenyegetettségével) teszik ki magukat nagyrészt társadalmi státuszú tisztségviselői tevékenységük során elkövetett (nagy vagy akár marginális mulasztás, késés) miatt, alighanem ellehetetlenítene a Kamara munkáját.

- Jogi kétségeink vannak azon megoldással kapcsolatban, hogy a Szaktv-ben nem szabályozott módon a fegyelmi tanács elnököt/tagot a fegyelmi eljárási szabályzatban meghatározott új előírások alapján vissza lehessen hívni. A Szaktv. nem tette lehetővé/nem adott arra felhatalmazást, hogy adott ügyben kirendelt fegyelmi tanács elnökét, tagjait "visszahívni-leváltani" lehessen. A fegyelmi eljárási szabályzatban e jogintézmény "bevezetése" olyan mértékű beavatkozásnak tűnik, amelynek alkotmányossági próbáját kétségesnek látjuk. Ez nagyjából annak felelne meg, amikor például a Törvényszék elnöke a kiszignált ügyben "leváltja" a bírót, bírói tanácsot, mert megítélése szerint (vagy jobb esetben a bírósági "eljárási szabályzatban" rögzített módon) eltelt annyi idő, amely után e csere jogszerűen végrehajtható. Amennyiben az Igazságügyi Minisztérium e módosítás jogszabályoknak, Alaptörvénynek megfelelő megfogalmazásához segítséget nyújt, a Fegyelmi eljárási szabályzat ilyen célú módosítását előzetes véleményezés céljából - miután azt az FB, Elnökség megtárgyalta - megküldjük az IM-nek. A Fegyelmi eljárási szabályzat elfogadása/módosítása küldöttgyűlési hatáskör, így a javaslat megtárgyalására a következő küldöttgyűlésen lehetséges. (- E megküldött javaslatra se érkezett észrevétel, így e körben nincs előkészített módosítási javaslat.)

- Helyettes Államtitkár úr jogszabály módosításra vonatkozó javaslata alapján élnék a lehetőséggel és a következő, fegyelmi eljárást érintő pontokban javasolnám a Szaktv. módosítását:

1.) Észrevételezzük, hogy a Szaktv. fegyelmi eljárásra vonatkozó határidői oly rövidek, hogy azok számos esetben gyakorlatilag betarthatatlanok. A Szaktv. nem ismeri az "ítélkezési/törvénykezési szünet" fogalmát, amely alatt a bírák/ügyészek nyári pihenőjüket töltve csak a legszükségesebb ügyekben történik intézkedés. A fegyelmi tanácsokban közreműködő szakértők a bruttó 4.000.-forintos, adózás alá eső óradíj ellenére se főállású "ítészek", saját szakértői munkájuknak a kirendelők által előírt szűk határidőkkel kell eleget tenniük. A nyári/karácsonyi időszak a szakértők körében is nagyrészt pihenő-idő, amikor tanácsot összehívni szinte lehetetlen.

Indokoltnak látjuk a szaktv-i fegyelmi eljárási határidők általános növelését.

2.) Az FB-elnöknek a panasz beérkeztétől számított 8 napon belül kell annak sorsáról "intézkednie". A Szaktv. 108.§(3) bekezdése szerint, ha a panasz hiánytalan, e 8 napon belül az FB elnöknek ki kell jelölnie az eljáró fegyelmi tanácsot. Ám a Jogalkotó a fegyelmi tanácsok összetételéről a következő módon rendelkezett:

98. § (1)¹²¹ A fegyelmi eljárást lefolytató fegyelmi tanács három tagból áll, amelyből egy fő kamarai tag, egy fő a szakvélemény tárgya szerinti szakterületen tapasztalattal rendelkező igazságügyi szakértő a 97. § szerinti fegyelmi tanácsstagok listájáról, egy fő pedig – kirendelésen alapuló tevékenységgel összefüggő fegyelmi vétség elkövetésének gyanúja esetén – a hatóság képviselőjében vesz részt. Kompetenciavétség gyanúja esetén a fegyelmi tanács további egy taggal egészül ki a fegyelmi tanácsstagok listájáról oly módon, hogy mind a vizsgálat alá vont igazságügyi szakértő, mind

pedig az adott ügy szempontjából vélelmezett szakértői kompetenciaterület képviselője biztosított legyen.

A fegyelmi ügyek döntő többsége hatósági szakértői kirendeléses ügyben indul. Ennélfogva a FB-elnök első körben fel kell kérje a szakértőt kirendelő Hatóságot a megalakítandó fegyelmi tanácsba hatósági képviselő/tag delegálására. Nyilván Helyettes Államtitkár úr is pontosan tudja, hogy több ügy sok hónapos (akár éves) elhúzódását az okozta, hogy a Közjegyző/Rendőri szerv egészen egyszerűen nem delegált tagot a tanácsba. Ma már szerencsére ilyen probléma nincs, a Hatóságok tudják, hogy ilyen ügyekben a Szaktv. szerint együttműködési kötelezettségük van. Ám a 8 napos határidő nem számol azzal, hogy a Hatóságnak együttműködése esetén is idő kell a válaszra, amely miatt a szaktv-i, FB-elnök számára előírt 8 nap nem tartható. A Szaktv. láthatóan nem számolt ezzel az időigénnyel a 8 napos határidő meghatározásakor.

Indokolt lenne e határidőnek a tényleges helyzethez igazítása, így például a hatósági delegálásra is határidő meghatározása, vagy az FB-elnöki 8 napnak a hatósági delegálás beérkeztétől történő számítása.

3.) További gondot okoz, amikor egy-egy bonyolult, például ritka kompetenciát érintő ügyben a tagozatok által 5-5 fős delegáltakból álló fegyelmi tanácsstagi listán nem talál az FB - elnök megfelelő kompetenciával rendelkező szakértőt, vagy a listán lévő szakértők bármely okból nem vállalják a tanácsban való közreműködést (pl. elfoglaltság, betegség, kompetencia - hiány stb.) s így keresni kell megfelelő kompetenciával rendelkező nem tanácsstagi listán szereplő szakértőt. A Szaktv. erre a nem várt, ám sajnos gyakran előforduló problémára nem nyújt kész megoldást, így a tagozatokat/tagozati elnököket kéri fel az FB-elnök megfelelő szakértő "eseti delegálására", ám a megadott 8 napos határidőben ez döntően nem történik meg. A fegyelmi tanácsok nem a Szaktv-nek megfelelő kijelölése adott esetben perverzességet jelent a Bíróság előtti eljárásban, ez a szükség szülte megoldás nem támaszkodik szaktv-i szabályozásra, melyet szükséges lenne pótolni a megoldás törvénybe emelésével. Működésünk alatt már fordult elő olyan eset, amikor igazságügyi szakértőt nem találtunk adott kompetenciára. A Bíróság ezt "eseti szakértő" eljárásba vonásával meg tudja oldani, ám a fegyelmi eljárásban erre nincs mód.

4.) A Szaktv. az FB-elnök panaszának saját hatáskörben történő elutasítási jogát indokolatlanul szűk körben határozta meg:

109. § (1)¹²⁶ A fegyelmi bizottság elnöke a kérelmet – fegyelmi tanács kijelölése nélkül – végzéssel elutasítja, ha

a)¹²⁷ az abban megjelölt személy nem igazságügyi szakértő vagy eseti szakértő,

b) a kezdeményező az erre irányuló felhívás ellenére a megadott határidőben a kérelemnek a felhívásban megjelölt hiányait nem pótolta vagy

c) a bejelentő az erre irányuló felhívás ellenére a megadott határidőben a fegyelmi eljárási díjat nem fizette meg.

Az FB-elnök így hiába észleli, hogy a panasz elévült, vagy fegyelmi eljárásra irányuló kérelmet a fegyelmi eljárási szabályok hatályba lépése előtti cselekmény miatt nyújtották be, erre hivatkozással nem utasíthatja el a panaszt, ezeket a nyilvánvaló tényeket csak a fegyelmi tanács állapíthatja meg. E két okkal indokolt lenne a FB-elnök elutasítási lehetőségeit bővíteni - az elutasítás ellen a bejelentőnek amúgy is van bírósági jogorvoslati lehetősége.

5.) Több ízben észleltem konkrét ügyben, hogy az eljáró Hatóság az eseti szakértőtől alávetési nyilatkozatot nem kért be. A Szaktv. 109.§ (1). bek. a) pontja szerint az FB-elnök elutasíthatja a panaszt, ha a panaszolt szakértő nem eseti szakértő (jelen esetben azonban valószínűleg az, hiszen a Hatóság eseti szakértőként kirendelte) ám az alávetési nyilatkozat hiányában a Kamara (annak megfelelő szerve) nem járhat el. Ugyan ezekben az esetekben FB-elnöki hatáskörben az alávetési nyilatkozat hiányában elutasítottam a panaszt, ám ezen elutasítási oknak az FB-elnöki hatáskörbe rendezése a Szaktv-ben indokolt lenne - hiszen az FB-elnöki elutasítás ezzel a jogszabályi háttérrel legalábbis kérdéses.

6.) A kijelölt fegyelmi tanács a pótaggal 3+1 fős, vagy 4+1 fős (kompetencia ügyben). Azaz itt nem egy fős bíróság, vagy szerv hoz döntést, hanem 3 vagy 4 személynek kell egy időben, egy helyen

megjelennie a tárgyalás lebonyolítására. A tanács tagjai nem egy munkahelyen (akár egy épületben) dolgoznak, mint például egy bírói tanácsban, hanem adott esetben kényszerűen Budapestről, Miskolcra, Pécsről vagy Debrecenből stb. utaznak a tárgyalásra. Adott kompetenciák esetén egyszerűen nem oldható meg, hogy a tanács tagjai mondjuk egy városból kerüljenek ki. Azaz a tanács tagja/tagjai esetenként órákat utaznak a tárgyalásra. A hatósági képviselők különösen a bírósági területen igen gyakran magas rangú bírósági vezetők. Annak megszervezése a fegyelmi tanács elnök részéről, hogy adott tárgyalási időpont valamennyi tanácstagnak megfelelően, nagyságrenddel több időt és energiát igényel, mint pl. egy bírói tanács egy tanácsterembe ültetése. Az ítélezési szünet alatt egy delegált törvényszéki elnök - hatósági tag "beidézése" fegyelmi tárgyalásra gyakorlatilag megoldhatatlan. A Szaktv. ezt az adottságot a határidők meghatározásánál egész egyszerűen nem veszi figyelembe, emiatt az eljárási határidők növelését az eljárás fegyelmi tanácsi szakaszában indokoltnak látjuk.

7.) Szaktv." **110. § (1)** A fegyelmi tanács öt napon belül határozattal dönt az eljárás megindításáról."

Ezt a pontot úgy értelmezzük, hogy a fegyelmi tanácsot kijelölő határozat jogerőssé válásától számított 5 nappal szól a szakasz, azaz nem arról van szó, hogy a határozat fegyelmi tanács-elnöki átvétele napjától indul az 5 napos határidő.

Az FB-elnök fegyelmi tanácsot kijelölő határozatát megkapják az érdekelt felek, a fegyelmi tanács személyi összetételével szemben/azzal kapcsolatban a panaszolt szakértő kifogással élhet. A postai tértivevénnyel megküldött határozat átvételének napjától számított 15 napon belül van lehetősége a kifogásolási joggal élni. A gyakorlatban ez akár egy hónappal is meghosszabbíthatja azt az eljárási határidőt, amíg az FT jogszerűen nem tud határozatot hozni az eljárás megindításáról. Az FT-elnöknek látnia kell az aláírt tértivevényt, illetve számolnia kell a 15 napos, illetve néhány további nap postai kézbesítési idővel is. Amennyiben a szakértő kifogással él, az FB-nek döntést kell hoznia a kifogásról, az arra fordítandó idővel meghosszabbodik az eljárás.

Nem lenne indokolatlan a Szaktv. ezen pontjának e körülményekhez igazodó pontosabb megfogalmazása.

8.) A fegyelmi tanács tárgyalására előírt 30 napos határidőt indokoltnak látjuk 60 napra emelni az előzőekben írt indokok miatt.

9.) Egyre gyakrabban fordul elő, hogy a fegyelmi tárgyalásra ügyvéddel érkeznek a felek. Míg a gyakran jogilag is nagyon bonyolult ügyben a feleket jogi képviselők segíthetik a tárgyalás során, az eljáró, jellemzően nem jogvégezett tagokból álló fegyelmi tanácsnak nincs lehetősége "saját kamarai" ügyvédjét felkérni a tanács ülésen való részvételre, miután a Szaktv. szigorúan előírja és korlátozza a tárgyaláson részt vevők körét.

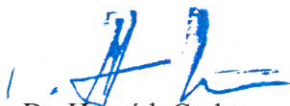
Indokolt lenne megadni a lehetőséget a Fegyelmi tanácsoknak, hogy szükséges esetben a "saját megbízott" ügyvédjük a tárgyaláson részt vegyen.

10.) Közelednek a kamarai választások. Ugyan azt elő lehet írni (mint ahogy az a Szaktv-ben történt az etikai ügyek kapcsán) hogy meghatározott határidőig fejezzék be az eljárásokat a fegyelmi tanácsok, ám ahogy ez annak idején, most se lenne végrehajtható. A Szaktv. szerint kötelezően felfüggesztett ügyeket nem lehet lezárni, a panaszosoknak nem lehet előírni, hogy választási időszakban ne küldjenek újabb panaszokat stb. Így több-kevesebb (inkább több) ügy átkerül az új FB-hez, amely új tanácsokat lesz kénytelen kijelölni és az ügyeket meg kell ismételn ott is, ahol már érdemi tárgyalások, határozatok születtek, ám jogerősen nem zárult le az ügy. Az átmeneti időszak ügykezelését Szaktv-i szinten is indokolt lenne szabályozni.

11.) A Szaktv. előírása szerint, ha FB-taggal szemben fegyelmi eljárást kezdeményeznek, annak elbírálásáig nem vehet részt az FB munkájában. Jelezni kívánom, hogy ez az előírás visszaélésszerű joggyakorlás esetén működésképtelenné teheti az FB-t. Elegendő lenne valamennyi taggal szemben fegyelmi eljárást kezdeményezni s ebben az esetben gyakorlatilag ellehetetlenülne az FB munkája, mert

senki nem vehet részt a fegyelmi munkában, így a benyújtott panaszokat se vizsgálhatná ki senki, márpedig a Szaktv. előírása szerint az egyik fegyelmi tanácsi tagnak az FB-ből kell kikerülnie. Ez azzal együtt kockázat, hogy a hivatkozott FB-tagtól e szabály alapján lehetett az ügyet "visszavenni" .

12.) Megoldatlannak látom az FB (s nem melleleg az EB) elnök helyettesítését. Mindkét elnöknek jól körülhatárolt (s számon kért) kötelezettségei vannak az eljárásokban, a Szaktv. nem ad megoldást arra, ha az elnök bármely okból huzamosabb ideig akadályoztatva van (szerencsére eddig erre nem volt példa), ki jogosult feladatát/jogkörét ideiglenesen átvenni."

Dr. Horváth Csaba

MISZK fegyelmi ügyekért felelős elnökhelyettes

MISZK Fegyelmi Bizottság elnöke

